

باسمه تعالی

اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان

آزمون پیش‌نوبت درس فارسی (۳) نوبت عصر

مهر آموزشگاه	مشخصات دانش آموز	مشخصات آزمون	زمان امتحان
	نام:	درس: فارسی (۳)	ساعت آزمون:
	نام خانوادگی:	رشته: تمام رشته‌ها	تاریخ: شنبه ۱۸/۰۹/۱۴۰۲
	شماره کارت:	پایه: دوازدهم	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

ردیف	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	شمارک
۱	با توجه به عبارت و ابیات زیر، معانی واژگان مشخص را بنویسید. ۱-۱) وظیفه روزی به خطای منکر نبرد. وظیفه (.....) ۲-۱) تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن‌ها پس‌افکند پس‌افکند (.....) ۳-۱) دلا! خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده‌پوشی چرا؟ خم (.....) ۴-۱) کز نیستان تا مرا ببریده‌اند در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند نفیر (.....)	۲۵/۰ ۲۵/۰ ۲۵/۰ ۲۵/۰
۲	در بیت و جملات زیر، واژه‌های نادرست از نظر املائی را مشخص کنید و درست آن‌ها را بنویسید. ۱-۲) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگجی نتوان شبح تو گفتن که تو در وهم نیایی ۲-۲) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خان نعمت بی دریغش همه جا کشیده.	۱
۳	در میان گروه‌های اسمی زیر، سه واژه از نظر املائی نادرست است؛ آن‌ها را اصلاح کنید. سنا و ستایش - نحس و سعد - اعزاز و روی‌گردانی - تریاق و پادزهر - صریر و اورند - تزویر و دورویی	۷۵/۰
۴	در کدام عبارت، بیش از یک غلط املائی وجود دارد؟ ۱-۴) در این سال به تحریک بیگانگان حرج و مرج قلمی و اجتماعی و حتاکی‌ها در مطبوعات و آزار وطن‌خواهان و سستی کار دولت مرکزی بروز کرده بود. ۲-۴) خر سلانه سلانه راه می‌آید و گاهی می‌ایستد و این سو و آن سو را بو می‌کشد و علف و خواری را پوزه می‌زند و دوباره راه می‌افتد.	۲۵/۰
۵	در بیت «گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد بالله کز آفتاب فلک خوب تر شوی»، کدام جزء جمله حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید.	۵/۰
۶	با توجه به بیت «تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست»: ۱-۶) معادل معنایی واژه درون کمانک در بیت زیر را در بیت سؤال مشخص کنید. «گفت: دیناری بده (پنهان) و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست» ۲-۶) نوع کاربرد «را»: ..... ۳-۶) واژه «دید» در مصراع دوم، فعل ماضی مطلق است. درست ☐ نادرست ☐	۷۵/۰
۷	در بیت «نواخت ز خشم بر فلک مشت آن مشت تویی تو ای دماوند»، ضمیر جدای «تو»، به ترتیب در کدام نقش‌های دستوری به کار رفته است؟	۵/۰
ادامه صفحات در صفحه دوم		

ردیف	سؤالات صفحه دوم	شمارک
۸	در بیت «زین بی خردان سفله بستان اضافی به کار رفته است؟ الف) دو- دو ☐ ب) سه- سه ☐ ج) دو- سه ☐ د) سه- دو ☐	۲۵/.
۹	افعال مشخص در بیت «سر من از ناله من دور نیست» بررسی کنید، سپس بنویسید کدام یک، فعل اسنادی است؟ لیک چشم و گوش را آن نور نیست»، را از نظر معنا	۷۵/.
۱۰	معنای مصدر «شدن» در کدام گزینه متفاوت است؟ الف) ای مشیت زمین، بر آسمان شو ب) به یزدان هر آن کس که شد ناسپاس ج) شد آن تخت شاهی و آن دستگاه د) به چاه اندر افتاد و بشکست پست بهر روی بناز ضربتی چند ☐ به دلش اندر آید ز هر سو هراس ☐ زمانه ربودش چو بیجاده گاه ☐ شد آن نیکدل مرد یزدان پرست ☐	۵/.
۱۱	با توجه به بیت «تا چشم بشر نبیند روی بنهفته به ابر چهر دل بند»: ۱۱-۱) ضمیر پیوسته «ت» در مصراع نخست، مضاف‌الیه کدام کلمه است؟ ۱۱-۲) ضمیر پیوسته «ت» در مصراع نخست، با ضمیر پیوسته به کار رفته در مصراع «خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد» نقش دستوری یکسان دارد. ۱۱-۲) در مصراع دوم، هسته گروه مفعولی را مشخص کنید. درست ☐ نادرست ☐	۷۵/.
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۲	وجه اشتراک ابیات زیر از نظر شیوه بیان، در چیست؟ گفت: «نزدیک است والی را سرای آن جا شویم» - محتسب شیخ شد و فسق خود از یاد بُرد گفت: «والی از کجا در خانه خمار نیست؟» قصه ماست که بر هر سر بازار بماند	۲۵/.
۱۳	مفهوم کنایی عبارت مشخص در بیت زیر را بنویسید. گفت: «آگه نیستی کز سر در افتاد کلاه» گفت: «در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست»	۲۵/.
۱۴	در مصراع «ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز»، «مرغ سحر» و «پروانه» نماد چه مفاهیمی هستند؟	۵/.
۱۵	با توجه به بیت «زاهد ظاهر پرست، از حال ما آگاه نیست» ۱۵-۱) تفاوت معنایی کلمه «نیست» در پایان مصراع‌ها، کدام آرایه را به وجود آورده است؟ ۱۵-۲) چنین کاربردی در پایان دو مصراع، ردیف محسوب می‌گردد یا قافیه؟ در حق ما هر چه گوید، جای هیچ اکراه نیست»:	۵/.
۱۶	با توجه به ابیات زیر، به پرسش‌های داده شده، پاسخ دهید. - با محتسبم عیب مگویند که او نیز - گفت: «می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی» ۱۶-۱) در بیت نخست، یک واژه با بار معنایی ایهامی مشخص کنید. ۱۶-۲) در مصراع اول بیت دوم، کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟ معنای مجازی آن را بنویسید. پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است گفت: «ای بیهوده‌گو، حرف کم و بسیار نیست»	۷۵/.
ادامه سؤالات در صفحه سوم		

ردیف	سؤالات صفحه سوم	شمارک								
۱۷	با توجه به بیت «آتش عشق است کاندَر نی فُتاد جوشش عشق است کاندَر می فُتاد»، کدام گزینه درست نیست؟ الف) آتش عشق، از نوع اضافه تشبیهی است. ☐ ب) در این بیت آرایه ایهام به کار رفته است. ☐ ج) «نی» و «می» جناس ناهمسان هستند. ☐ د) در هر دو مصراع آرایه حُسن تعلیل به کار رفته است. ☐	۲۵/.								
۱۸	در کدام گزینه، آرایه «اسلوب معادله» به کار نرفته است؟ الف) هزار سال از قصه لیلی و مجنون می گذرد هنوز مردم بادیه نشین سیاه پوشند ☐ ب) آسمان آسوده است از بی قراری های ما گریه طفلان نمی سوزد دل گهواره را ☐ ج) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟ ☐ د) می شوند از سردمهری، دوستان از هم جدا برگ ها را می کند فصل خزان از هم جدا ☐	۵/.								
۱۹	نام هر اثر را به نام نویسنده آن وصل کنید. (توجه: نام یک نویسنده اضافه است.) <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>الف) مولوی</td> <td>۱۹-۱) قصه شیرین فرهاد</td> </tr> <tr> <td>ب) احمد عربلو</td> <td>۱۹-۲) کلیله و دمنه</td> </tr> <tr> <td>ت) عیسی سلمانی لطف آبادی</td> <td>۱۹-۳) فیه ما فیه</td> </tr> <tr> <td>پ) ترجمه نصرالله منشی</td> <td></td> </tr> </table>	الف) مولوی	۱۹-۱) قصه شیرین فرهاد	ب) احمد عربلو	۱۹-۲) کلیله و دمنه	ت) عیسی سلمانی لطف آبادی	۱۹-۳) فیه ما فیه	پ) ترجمه نصرالله منشی		۲۵/.
الف) مولوی	۱۹-۱) قصه شیرین فرهاد									
ب) احمد عربلو	۱۹-۲) کلیله و دمنه									
ت) عیسی سلمانی لطف آبادی	۱۹-۳) فیه ما فیه									
پ) ترجمه نصرالله منشی										
۲۰	ملک الشعراء بهار، قصیده «دماوندیه» را در سال ..... سرود.	۲۵/.								
۲۱	بیت تخلص از غزل «در مکتب حقایق» خواجه حافظ شیرازی را بنویسید.	۱								
پ) قلمرو فکری (۸ نمره)										
۲۲	عبارات و اشعار زیر را به نثر روان برگردانید. ۲۲-۱) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف. ۲۲-۲) بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت. ۲۲-۳) از قدیم گفته اند: کاجی به از هیچی! ۲۲-۴) چون تاب آفتاب آن جمال بر من زند، مرا از خود یاد نیاید. ۲۲-۵) همه درگاه تو جویم، همه از فضل تو پویم ۲۲-۶) مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است ۲۲-۷) از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به میان یکی کمر بند ۲۲-۸) پرده هایش، پرده های ما درید	۵/.								
۲۳	مفهوم عبارت «یکی از صاحبان سر به جیب مراقبت فرورده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده»، را بنویسید.	۲۵/.								
ادامه سؤالات در صفحه چهارم										

ردیف	سؤالات صفحه چهارم	شمارک										
۲۴	در بیت زیر، خواجه حافظ شیرازی چه چیزی را لازمه رسیدن به کمال و تعالی می‌داند؟ - دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی	۲۵/.										
۲۵	با بیت «در دفتر زمانه فُتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت»، کدام ملّت‌ها محکوم به نابودی و فراموش شدن هستند؟	۲۵/.										
۲۶	با توجه به جدول زیر، مفهوم کلی هر بیت را بنویسید.	۱										
<table border="1"> <thead> <tr> <th>بیت</th> <th>مفهوم کلی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۲۶-۱) گفت: از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم گفت: پوسیده است جز نقشی ز بود و تار نیست</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>۲۶-۲) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>۲۶-۳) روزها گر رفت، گو رو باک نیست تو بمان، ای آن که جز تو پاک نیست</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>۲۶-۴) نشاط غربت از دل کی برد حبّ وطن بیرون به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم</td> <td>.....</td> </tr> </tbody> </table>		بیت	مفهوم کلی	۲۶-۱) گفت: از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم گفت: پوسیده است جز نقشی ز بود و تار نیست	.....	۲۶-۲) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	.....	۲۶-۳) روزها گر رفت، گو رو باک نیست تو بمان، ای آن که جز تو پاک نیست	.....	۲۶-۴) نشاط غربت از دل کی برد حبّ وطن بیرون به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم	.....	
بیت	مفهوم کلی											
۲۶-۱) گفت: از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم گفت: پوسیده است جز نقشی ز بود و تار نیست	.....											
۲۶-۲) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	.....											
۲۶-۳) روزها گر رفت، گو رو باک نیست تو بمان، ای آن که جز تو پاک نیست	.....											
۲۶-۴) نشاط غربت از دل کی برد حبّ وطن بیرون به تخت مصرم اما جای در بیت الحزن دارم	.....											
۲۷	با توجه به ابیات: نی نی تو نه مشّت روزگاری تا درد و ورم فرو نشیند الف) در بیت نخست، منظور از «گفته» ..... است. ب) علّت خرسندنبودن و پشیمانی شاعر در بیت نخست را بنویسید؟ ب) در بیت دوم، علّت ادعایی شاعر برای نشستن برف بر کوه دماوند چیست؟	۲۵/.										
۲۸	با توجه به بیت «محرم این هوش جز بی‌هوش نیست از واژه‌های «هوش» و «بی‌هوش» چیست؟	۵/.										
۲۹	در اشعار زیر، مقصود از ترکیبات مشخص را در درون کمانک بنویسید. ۲۹-۱) من به هر جمعیتی نالان شدم جفت بدحالان و خوش‌حالان شدم (.....) ۲۹-۲) نی حدیث راه پرخون می‌کند قصه‌های عشق مجنون می‌کند (.....)	۵/.										
۳۰	بیت «هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش»، بیانگر ..... است.	۲۵/.										
۳۱	تأکید نویسنده در عبارت «چون حق تعالی بنده‌ای را گزید و مستغرق خود گردانید، هر که دامن او بگیرد و از او حاجت طلبد، بی آنک آن بزرگ نزد حق یاد کند و عرضه دهد، حق آن را بردارد.» بر چیست؟	۲۵/.										
	جمع نمرات	۲۰										

خداوند یاد و یارتان باد!

باسمه تعالی
اداره آموزش و پرورش استان خوزستان
راهنمای تصحیح آزمون پیش‌نوبت درس فارسی (۳) نوبت عصر

مشخصات امتحان	زمان امتحان
درس: فارسی (۳)	ساعت آزمون: .....
رشته: همه رشته‌ها	روز و تاریخ: شنبه ۱۸ / ۰۹ / ۱۴۰۲
پایه: دهم	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

شمارک	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	ستون
۱	۱-۱) مقررری، وجه معاش (۲۵/). ۳-۱) خمره، ظرف سفالین، طبل، نقاره (۲۵/). ۴-۱) فریاد و زاری با صدای بلند (۲۵/).	۱
۱	مشخص کردن هر کدام ۲۵/ و نوشتن شکل درست آن ۲۵/؛ در کل ۱ نمره ۱-۲) شبیح ۲۵/؛ شبیه ۲۵/. ۲-۲) خان ۲۵/؛ خوان ۲۵/.	۲
۰/۷۵	ثنا و ستایش: ۲۵/ - اعراض و روی گردانی ۲۵/ - سریر و اورند ۲۵/.	۳
۰/۲۵	گزینه ۴-۱) در این سال به تحریک بیگانگان حرج و مرج قلمی و اجتماعی و حتاکی‌ها در مطبوعات و آزار وطن خواهان و سستی کار دولت مرکزی بروز کرده بود. (۲۵/).	۴
۰/۵	نوشتن «فعل» یا [سوگند می‌خورم - قسم یاد می‌کنم]. ۲۵/ حذف به قرینه معنایی ۲۵/.	۵
۰/۷۵	۱-۶) مستور ۲۵/ ۲-۶) به معنای «برای»؛ حرف اضافه است. ۲۵/ ۳-۶) نادرست ۲۵/.	۶
۰/۵	مسند ۲۵/ - نقش تبعی «تکرار» ۲۵/.	۷
۰/۲۵	گزینه د) سه-دو ۲۵/.	۸
۰/۷۵	نیست (در مصراع نخست): نمی‌باشد ۲۵/ (فعل اسنادی ۲۵/). - نیست (در مصراع دوم): وجود ندارد ۲۵/.	۹
۰/۵	گزینه ب) به یزدان هر آن کس که شد ناسپاس به دلش اندر آید ز هر سو هراس (۵/).	۱۰
۰/۷۵	۱-۱۱) روی ۲۵/ ۲-۱۱) نادرست ۲۵/ ۳-۱۱) چهر ۲۵/.	۱۱
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۲۵	طنز ۲۵/.	۱۲
۰/۲۵	نوشتن یکی از این موارد یا مفاهیم نزدیک به آن ۲۵/؛ تعادل نداری و مستی، بی‌آبرو شدی	۱۳
۰/۵	مرغ سحر: نماد عاشقان دروغین و عارفان مدعی ۲۵/ پروانه: نماد عاشقان و عارفان راستین ۲۵/.	۱۴
۰/۵	۱-۱۵) جناس همسان (تام) ۲۵/ ۲-۱۵) قافیه ۲۵/.	۱۵
۰/۷۵	۱-۱۶) مدام ۲۵/ ۲-۱۶) خوردی ۲۵/؛ مجازاً نوشیدی ۲۵/.	۱۶
۰/۲۵	گزینه ب) در این بیت آرایه ایهام به کار رفته است. ۲۵/.	۱۷
۰/۵	گزینه الف) هزار سال از قصه لیلی و مجنون می‌گذرد هنوز مردم بادیه‌نشین سیاه‌پوشند (۵/).	۱۸
*** ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم ***		

شمارک	صفحه دوم راهنمای تصحیح	ستون								
۷۵/.	<table border="1"> <tr> <td>۱۹-۱) قصه شیرین فرهاد</td> <td>الف) مولوی</td> </tr> <tr> <td>۱۹-۲) کلیله و دمنه</td> <td>ب) احمد عربلو</td> </tr> <tr> <td>۱۹-۳) فیه ما فیه</td> <td>ت) عیسی سلمانی لطف آبادی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>پ) ترجمه نصرالله منشی</td> </tr> </table>	۱۹-۱) قصه شیرین فرهاد	الف) مولوی	۱۹-۲) کلیله و دمنه	ب) احمد عربلو	۱۹-۳) فیه ما فیه	ت) عیسی سلمانی لطف آبادی		پ) ترجمه نصرالله منشی	۱۹
۱۹-۱) قصه شیرین فرهاد	الف) مولوی									
۱۹-۲) کلیله و دمنه	ب) احمد عربلو									
۱۹-۳) فیه ما فیه	ت) عیسی سلمانی لطف آبادی									
	پ) ترجمه نصرالله منشی									
۲۵/.	۱۳۰۱	۲۰								
۱	گر در سرت هوای وصال است حافظا ۵/ باید که خاک درگه اهل هنر شوی ۵/.	۲۱								
پ) قلمرو فکری (۸ نمره)										
۵/.	۲۲-۱) گوشه‌گیران برای عبادت در خانه جلال خدا، ۲۵/ به کوتاهی در عبادت اقرار می‌کنند. ۲۵/.	۲۲								
۵/.	۲۲-۲) لذت تجلیات حق، ۲۵/ چنان من را سرمست کرد که اختیار خود را از دست دادم. ۲۵/.	۲۲								
۵/.	۲۲-۳) از قدیم گفته‌اند: کم از هر چیز ۲۵/ بهتر از نبود آن است ۲۵/ (وجود ناقص، به از عدم صرف است).	۲۲								
۵/.	۲۲-۴) وقتی که پرتو خورشید آن زیبا بر من بتابد ۲۵/ من خودم را هم فراموش می‌کنم. ۲۵/.	۲۲								
۵/.	۲۲-۵) همواره درگاه تو را می‌جویم ۲۵/ و فقط در پی بخشش و دانش تو هستم. ۲۵/.	۲۲								
۵/.	۲۲-۶) [تنها] پرنده گرفتار در قفس به خاطر محروم ماندن از آزادی، ۲۵/ مانند من ناله سر می‌دهد. ۲۵/.	۲۲								
۵/.	۲۲-۷) [همچون جنگجویی] کلاه‌خودی از نقره (برف) برسداری ۲۵/ و کمربندی آهنین به کمر بسته‌ای. ۲۵/.	۲۲								
۵/.	۲۲-۸) نغمه نی، ۲۵/ راز عاشقان را آشکار می‌سازد و حجاب‌ها را از مقابل چشم عاشقان برمی‌دارد. ۲۵/.	۲۲								
۲۵/.	نوشتن یکی از این موارد ۲۵/: اول مراقبه بعد مکاشفه - ترجیح مراقبه بر مکاشفه	۲۳								
۲۵/.	ترک تعلق و توسل به عشق ۲۵/.	۲۴								
۲۵/.	مشخص کردن مصراع دوم یا نوشتن: هر ملتی که نویسنده روشن فکر و آگاه ندارد. ۲۵/.	۲۵								
۱	۲۶-۱) شدت فقر و بدبختی در جامعه ۲۵/.	۲۶								
	۲۶-۲) داشتن آرامش خاطر در عین تهی‌دستی (مناعت طبع) ۲۵/.	۲۶								
	۲۶-۳) ارزش یافتن عاشق با وجود معشوق (ارزش عاشق به وجود معشوق است) ۲۵/.	۲۶								
	۲۶-۴) گرفتار غم غربت بودن در عین برخورداری (سخت به فکر وطن بودن در غریبی) ۲۵/.	۲۶								
۷۵/.	۲۷-۱) تشبیه «دماوند» به «مشت روزگار» در بیت‌های قبل. ۲۵/.	۲۷								
	۲۷-۲) چون لازمه اعتراض و قیام جوش و خروش است در حالی که دماوند ساکت است و آرام؛ پس شاعر از سخن پیشین خود، یعنی تشبیه دماوند به مشت زمین، پشیمان شده و برگشته است. ۲۵/.	۲۷								
	۲۷-۳) شاعر علت قرار گرفتن برف بر کوه دماوند را، فرونشاندن درد و ورم قلب زمین دانسته است. ۲۵/.	۲۷								
۵/.	۲۸-۱) هوش: عشق ۲۵/ بی‌هوش: عاشق واقعی ۲۵/.	۲۸								
۵/.	۲۹-۱) رهروان راه حق که از سیر به سوی حق شادمان‌اند. ۲۵/ ۲۹-۲) راه عشق (مرگ اختیاری) ۲۵/.	۲۹								
۲۵/.	سیر کمالی موجودات ۲۵/.	۳۰								
۲۵/.	لزوم توسل به اولیاء الله ۲۵/.	۳۱								
۲۰	جمع نمرات									